

venster op beeld en geluid

Nummer 7/8 2018
Nederland € 5,95 België € 6,50

COVER

FYNE AUDIO 500 SERIES
A REAL STATEMENT

RECENSIE

ACOUSTIC ENERGY AE300
ANALOG DOMAIN ISIS M75D EN M75P
PRO-JECT STREAMBOX S2
Q ACOUSTICS 3050i

NABESCHOUWING

HIGH END MÜNCHEN 2018, DEEL 2

WINKELBEZOEK

CHATTELIN, D'AGOSTINO EN WILSON
HOB0 DEN HAAG REVISITED

HVT XTRA: VINYL

MET O.A. HET GROTE
DRAAITAFELOVERZICHT

VINYLACTIE:

HVT ABO IN COMBINATIE MET
ORTOFON ELEMENTEN
OF DIVERSE ACCESSOIRES

 **HIGH END
MÜNCHEN**
deel 2

BRUTAAL, BRITS, BETAALBAAR & ... BEAUTIFUL!

Het ligt voor de hand te veronderstellen dat een goede luidspreker duur is. Je kunt het ook omdraaien en stellen dat een dure luidspreker goed is. Dat laatste zou in ieder geval moeten kloppen. Maar wat als een merk dwars gaat liggen en met een zeer betaalbare luidspreker op de markt komt die verdomd goed klinkt? Dan krabt men zich op het hoofd en herschrijft het verhaal. Fyne Audio is de naam. We testen de F500 boekenplankluidspreker en de F501 vloerstaander.

Ja, Fyne Audio is Brits. Maar de vraag is of het bedrijf dat ook zo ziet, met alle perikelen rond de Brexit. Fyne Audio komt namelijk uit het noordelijk deel van het zo gehavende Verenigd Koninkrijk, of wat daar nog verenigd aan is. U raadt het al, de wortels liggen in Schotland. De eerste aanblik op beide luidsprekers heeft iets vertrouwds. Na een tijdje kan ik het thuisbrengen: Tannoy. En ja hoor, het gloednieuwe Fyne Audio bestaat uit diverse medewerkers met een lange ervaring in de Britse audiowereld. En een belangrijk deel daarvan is gerekruteerd uit het bestand van het legendarische Britse merk, met de morele steun van Michael Fountain nota bene, zoon van Tannoy oprichter Guy Fountain. Voor de jongeren onder ons bij wie geen bel gaat rinkelen: In de clip rond de track 'When we were young' van Adele, live opgenomen in the Church Studios, ontwaart je aan weerszijden van de zangeres twee grote Tannoys, met de karakteristieke brede houten kast, de grote concentrische driver en de drie ogen daaronder.

Black Oak

Terug naar Fyne Audio. De Schotse nieuwkomer pakt uit met een zeer breed aanbod. De F300 serie is bedoeld als instap en telt zes modellen. Aan de bovenkant van het spectrum staat de F1 reference, bestaande uit drie vloerstaanders met prijzen in de pentacijferklasse. De 500 serie is veel milder geprijsd dan de F1 en omvat twee vloerstaanders, de 501 en de ruimer bemeten 502, die ook wat duurder is. De diameter van de drivers in de 502 is één inch groter dan die van 501, en van de 'single-unit' 500. De 500C is een center luidspreker en samen met de F500FX bedoeld als onderdeel van een surround set-up. Bovendien voert de nieuwkomer drie subwoofers in het programma. De onderwerpen van deze test zijn de F500 boekenplankluidspreker en de F501 vloerstaander. De eerste kost €349 per stuk, de vloerstaander gaat voor €699 over de toonbank. Beide modellen zijn uitgevoerd in wat Fyne Audio 'black oak' noemt, oftewel zwart eiken. Andere kleuren zijn zonder meerprijs leverbaar. Op korte termijn komen beide modellen ook in een hoogglans zwarte lak op de markt. Daarvoor zal wel extra worden gerekend.

Luidsprekers met flair

Het staat me nog goed voor de geest. Op zoek naar een weergever in huis, zowel voor hifi als de eigen brouwsels, stuit ik begin jaren tachtig op Tannoy, waarbij de term Dual Concentric valt, met als toevoeging dat het om een 'coaxiale luidspreker' gaat. Fyne Audio heeft het fenomeen verder ontwikkeld en omgedoopt tot IsoFlare. Het principe is vergelijkbaar, om niet te zeggen hetzelfde. 'Coaxiaal' wordt

vaak gebezigd voor een weergever waarbij de tweeter in het midden van de woofer is gemonteerd. Puntbron is in dit geval de enig juiste benaming van het principe. "Twee van huis uit aparte luidsprekers functioneren als het ware als één geïntegreerde luidsprekerunit", aldus de importeur. Deze vorm van wat ook wel 'point source design' wordt genoemd, is bedoeld om de tijdvertraging die ontstaat doordat geluidsbronnen vanaf verschillende punten in de ruimte komen, met som-, verschil- en dientengevolge uitdovende frequenties tot gevolg, tot een minimum te beperken. Dit heeft onder meer een positieve uitwerking op het stereobeeld. De F500 heeft een enkele 6" point source driver. De F501 heeft dezelfde driver, aangevuld met een tweede 6" laag driver voorzien van een faseplug voor een betere afstraling van de energie.

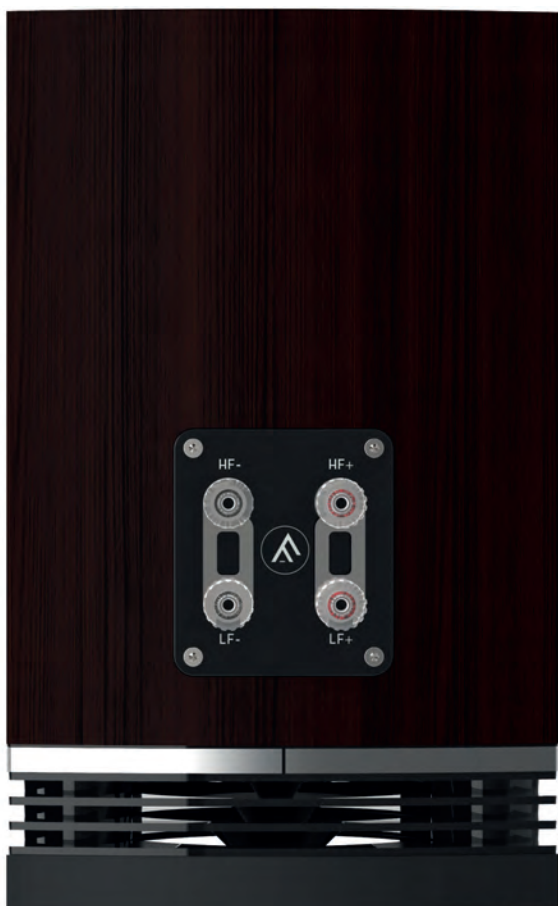

BassTrax & FyneFlute

Fyne Audio hanteert nog twee nieuwe termen. BassTrax staat voor een technologie die bijdraagt aan het vermijden van reflecties in het laag, waardoor plaatsing ten opzichte van zij- en achterwanden naar eigen zeggen veel minder kritisch wordt. Een van de facetten van BassTrax is de baspoort aan de onderzijde van de luidspreker. Middels deze poort, die je zowel bij de 500 als de 501 ziet, vinden de ongewenste reflecties de weg naar buiten via een uitgang in de vorm van een conus en opengewerkte platen. Door de techniek van BassTrax worden staande golven in het laag vermeden door de frequenties aan alle kanten, onder een hoek van 360° dus, dicht bij de vloer horizontaal af te voeren. FyneFlute is een nieuwe ontwikkeling in conustechnologie die bijdraagt aan een lineaire weergave. In beide luidsprekers is deze techniek zichtbaar middels de apart gevormde buitenrand, met diepe, brede kerven.

501

Als eerste de 501. Deze vloerstaander is aangesloten op de Mytek Manhattan II en de Mytek Brooklyn eindtrap. Ter wille van de gemeenschappelijke bron, mogelijke soortherkenning en misschien ook wel ingegeven door nostalgie, is tevens mijn oude Quad 33/303 setje van stal gehaald. Heb nog een derde versterker gebruikt, in een niet nader te noemen huis- tuin- en keukenklasse, die wat meer matcht met de prijsklasse waarin beide luidsprekers van Fyne Audio met deze 500 serie opereren. Omdat de voor- en achterzijde van de luidspreker dezelfde vorm hebben, namelijk licht gebogen, kunnen de speakergrills (voorzien van magneetjes en uiteraard ook licht gebogen) veilig en netjes worden opgeborgen aan de achterkant. Ik zou dat direct doen. In mijn oren filteren de grills teveel hoog en wordt het geluidsbeeld vlakker. Onder het opbergpunt zitten de vier aansluitingen voor de luidsprekerkabels; de 501 is ingericht

op biamping. Heb dit niet uitgeprobeerd. Bij aflevering zijn de vrij forse aansluitpunten doorgekoppeld naar de tweede set.

Eigenwijs

Het eerste wat opvalt is dat het geluidsbeeld erg Brits is en inderdaad doet denken aan de originele Tannoy. Associaties met de BBC radio zijn direct ter plekke. Je merkt het ook als je zapt in een redelijk uitgebreid tv-zenderpakket en stuit op het arsenaal van de BBC. De klank verandert ogenblikkelijk; wat meer midden, een milder geluidsbeeld en een verfijnder hoog. Dit laat de Fyne Audio 501 zonder meer horen. Het effect is nog duidelijker en authentieker als ik de 501 aansluit op de Quad combinatie, conform de verwachting. Opvallend, het kwaliteitsverschil tussen de Brooklyn DAC en de Manhattan II DAC is niet bijster duidelijk. De luidspreker is wél sterk gevoelig voor verschillende eindtrappen. Ik geef de voorkeur aan de Brooklyn AMP. Versterker nummer drie bracht weinig vreugde in de tent. Fyne Audio geeft niet zomaar haar kwaliteit bloot, ze luistert graag maar blijft eigenwijs.

Oeps!

Het laag van de 501 profiteert van de BassTrax. Het geheel is superstrak. Eigenlijk wordt de weergave al snel zelfs een tikje braafjes, zeker als je de voet op de bijgeleverde spikes zet.

Smaken verschillen: ik krijg de neiging de 501 een stuk dichter op de achterwand te zetten om wat noodzakelijke ballen te verkrijgen. Met deze luidspreker kan dat inderdaad ongestraft, mission accomplished. Een ander punt, dat hier op aansluit, is dat je de versterker echt een tikkie moet opendraaien om de levendigheid naar voren te brengen. De 501 vraagt om een goede, krachtige versterker en een beetje volume, anders geeft ze haar geheimen niet prijs. De grote verrassing van de luidspreker is dat je je inderdaad in een hoger segment waant, het is geen grootspraak van Fyne

Audio. Het hoog is natuurlijk niet zo verfijnd als bij (veel!) duurdere systemen. Ook is de luidspreker wat minder transparant en dynamisch in het mid-hoog. Toch is de detaillering erg goed en voor deze prijsklasse zelfs ronduit verbluffend, ik kan niet anders zeggen!

500

Het boekenplankmodel 500 is nu eens echt een boekenplankmodel. Wat een schattig ukkie! Op de lengte na, zijn alle dimensies gelijk aan die van de 501, met als gevolg dat

de kast naar verhouding vrij diep is. Ook hier BassTrax en bi-amping. De vieraansluitpunten hebben tot gevolg dat de speakergrill niet op de achterkant van de 500 past. De 500 is ruwweg de helft van de prijs van 501. Ook de helft van de klank? Nou, bepaald niet. Heb ik bij de 501 nog een lichte reserve omdat de prijs toch een kritisch oor impliceert, de prijs/kwaliteit verhouding bij de 500 is echt fantastisch! De BassTrax levert goed werk, met als gevolg dat je de 'mini black oak' op ieder bureaublad kwijt kunt en ver naar achteren kunt plaatsen. Het ziet er goed uit en klinkt navenant. Opvallend is ook de hoeveelheid strak laag die deze kleine gewelddenaar weet te produceren. Maar voor dit model geldt eveneens dat je niet al te zeer op de centen moet letten als er nog een versterker aangeschaft moet worden. De 500 laat het gewoon horen. Als dat de trend is voor de komende tijd: kom maar door met die nieuwe luidsprekers! Het klinkt echt vele malen beter dan de prijs doet vermoeden.

Specificaties:

F500

Type	2 weg met BassTrax
Aanbevolen vermogen	30-120W
Impedantie	8 Ohm
Gevoeligheid	89dB
Frequentiebereik	45Hz - 34kHz
Drivers	1x 150mm IsoFlare multi-fiber laagunit met 25mm Titanium dome compressie tweeter
Cross-overfrequentie	1,7kHz
Afmetingen	32,5 x 20 x 32cm
Gewicht per stuk	7,3kg
Kleur	Walnoot en Zwart Eiken
Prijs per stuk	€349

F501

Type	2,5 weg met BassTrax en dubbele reflexpoort
Aanbevolen vermogen	35-150W
Impedantie	8 Ohm
Gevoeligheid	90dB
Frequentiebereik	36Hz - 34kHz
Drivers	1x 150mm IsoFlare multi-fiber laagunit met 25mm Titanium dome compressie tweeter, 1x 150mm multipapier laagunit
Cross-overfrequentie	250Hz en 1,7kHz
Afmetingen	98 x 20 x 32cm
Gewicht per stuk	18,9kg
Kleur	Walnoot en Zwart Eiken
Prijs per stuk	€699

Meer informatie op de website van de importeur www.hnny.nl